

पथदर्शी प्रकल्पांतर्गत ५०० परसातील पक्षी संगोपनासाठी
ग्रामीण भागात लघु कुक्कुटपालन गट स्थापन करण्यास
मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : कुपायो २०१६/प्र.क्र. ४१ / का-१६
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई
दिनांक : ३० मार्च, २०१६

- वाचा :-** १. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : आरएजे -१०२२/मुंमस/प्र.क्र. १७/२०११/
२०अ/, दिनांक ३१.१.२०१२
२. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक : व्हीआयपी २०१२/प्र.क्र. ३७/का-१६,
दिनांक ५ मार्च, २०१३
३. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक : राज्यपा २०१५/प्र.क्र. ३६/का-१६,
दिनांक ३१ मार्च, २०१५
४. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्रमांक : राज्यपा २०१५/प्र.क्र. ५४/का-१६,
दिनांक ३ जून, २०१५
५. मा. राज्यपाल कार्यालय यांचे पत्र क्र. RB/DB/e-१३०१३(१) (२०१५)/Psmc/६th meeting
/Minutes/२६ November/१०८८, दि.९ डिसेंबर, २०१५.
६. मा. राज्यपाल कार्यालय यांचे पत्र क्र. RB/DB/e-१३०१३ (१) २०१५/६th meeting/PSMC/
४९, दि.१३.१.२०१६
७. मा. राज्यपाल कार्यालय यांचे पत्र क्र. RB/DB/e-१३०१३ (१) २०१५/६th meeting/PSMC/
१३१, दि.३.२.२०१६
८. मा. राज्यपाल कार्यालय यांचे पत्र क्र. RB/DB/e-१३०१३ (१) २०१५/६th meeting/PSMC/
१३५, दि.४.२.२०१६
९. मा. राज्यपाल कार्यालय यांचे पत्र क्र. RB/DB/e-१३०१३ (१) २०१५/६th meeting/PSMC/
२२४, दि.१७.२.२०१६

प्रस्तावना :

मा. राज्यपाल महोदयांच्या कार्यालयात केंद्र शासनाच्या आदिवासी विकास मंत्रालयाने दिलेल्या सूचनेस
अनुसरून आदिवासी कक्षाची स्थापना, सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक ३१.१.२०१२ च्या शासन निर्णयान्वये
करण्यात आलेली आहे. सदर आदिवासी कक्षामार्फत करावयाची कार्यवाही तसेच या कक्षामार्फत राबविण्यात येणा-या
पथदर्शी प्रकल्पाबाबत मार्गदर्शक तत्वे दिनांक ५.३.२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेले असून मा.
प्रधान सचिव (आ.वि.) यांच्या अध्यक्षतेखाली पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समिती गठित केलेली आहे.

पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समितीची ६ वी बैठक दिनांक २६.११.२०१५ रोजी आयोजित करण्यात
आली होती. सदर बैठकीत पशुसंवर्धन विभाग प्रमुख, बॉम्बे व्हेटरनरी कॉलेज, मुंबई यांनी ग्रामीण भागात लघु
कुक्कुटपालन गट स्थापन करणे (Small Rural poultry farming Unit) बाबत प्रस्ताव सादर केला. त्यानुषंगाने

मा. राज्यपाल महोदयांनी दत्तक घेतलेल्या १) भगदरी, ता. अक्कलकुवा, जि. नंदूरबार २) मांगुर्डा, ता. केळापूर, जिल्हा यवतमाळ ३) जवराळा, ता. किनवट, जिल्हा नांदेड ४) चिखलदरा, जिल्हा अमरावती या ठिकाणी प्रति युनिट रु.३.०० लक्ष खर्चाच्या मर्यादेत कुक्कटपालन गटाची प्रायोगिक तत्वावर स्थापना करणेस तत्वतः मंजूरी देण्यात आलेली होती . त्यानुषंगाने वरील संदर्भाधीन क्र. ६ ते ९ नुसार संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयाने मा. राज्यपाल कार्यालयामार्फत वरील चार ठिकाणी लघु कुक्कटपालन गट स्थापन करणेबाबत सादर केलेल्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सचिव, आदिवासी विकास यांच्या अध्यक्षतेखालील पथदर्शी प्रकल्प मंजूरी व सनियंत्रण समितीच्या ६ व्या बैठकीत तत्वतः मान्य करण्यात आलेले १) भगदरी, ता. अक्कलकुवा, जि. नंदूरबार २) मांगुर्डा, ता. केळापूर, जिल्हा यवतमाळ व ३) जवराळा, ता. किनवट, जिल्हा नांदेड ४) चिखलदरा, जिल्हा अमरावती या चार ठिकाणी लघु ग्रामीण कुक्कटपालन गटाची प्रायोगिक तत्वावर स्थापना करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावास प्रति गट रु.३.०० लक्ष (तीन लक्ष) याप्रमाणे चार गटासाठी एकूण रु.१२.०० लक्ष (रुपये बारा लक्ष) एवढ्या रक्कमेस या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

१. योजनेचे स्वरूप :-

मा. राज्यपाल महोदय यांनी आदिवासी क्षेत्रातील दत्तक घेतलेल्या १) भगदरी, ता. अक्कलकुवा, जि. नंदूरबार २) मांगुर्डा, ता. केळापूर, जिल्हा यवतमाळ व ३) जवराळा, ता. किनवट, जिल्हा नांदेड ४) चिखलदरा, जिल्हा अमरावती येथे पशुसंवर्धन विभागाच्या वतीने सदर गावातील दारिद्र्य रेषेखालील महिला बचत गटाच्या माध्यमातून ५०० परसातील कुक्कटपक्षी संगोपनाची योजना राबविणे प्रस्तावित आहे. या योजनेत ग्रामप्रिया या देशी जातीच्या कोंबड्यांचे संगोपन अर्धबंदीस्त पद्धतीने करून आदिवासी/ग्रामीण भागातील कुपोषणाची समस्या, प्रणिजन्य प्रथिनाचा पुरवठा करून दूर करणे तसेच कुक्कटपालनातून महिलांना स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून देणे हे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. त्याचबरोबर आदिवासी जमातीमध्ये कुक्कटपालन व्यवसायाचे माध्यमातून कौशल्य वृद्धी होऊन या भागामध्ये रोजगार निर्मिती होईल आणि उत्पादित होणा-या अंड्यांना योजनांचे माध्यमातून विक्रीची व्यवस्था निर्माण होईल. ग्रामिण भागातील परसातील कुक्कट पालनाद्वारे हा व्यवसाय केल्यास महिलांना पूरक उत्पन्नाचे साधन उपलब्ध होणार आहे.

सदर प्रकल्पाचे स्वरूप व खर्च खालीलप्रमाणे राहिल.

१. पक्षी संगोपन करावयाची संख्या (गिरीराजा / ग्रामप्रिया) - ५०० पक्षी

२. शेडचे क्षेत्रफळ - ९०० चौ. फुट (६० x १५)

३. अर्धबंदीस्त जागेचे क्षेत्रफळ - ४८०० चौ.फुट (८०x ६०)

५०० परसातील पक्षी संगोपनावरील येणारा खर्च खालील प्रमाणे राहिल.

२. योजनेचा आर्थिक भार (अनावर्ती खर्च) :- (प्रति गट)

१. बांधकाम - (Construction) - रु. २,००,०००/-

२. जाळीच्या कुंपणाचा खर्च - (Chain Link Fencing) रु. ८,८००/-

३. साहित्य खर्च - (Equipment's) रु. ७५००/-

४. खेळते भांडवल - (Working Cost) रु. ३७,०००/-

५. अंडी उबवणूक यंत्र - (Incubator) रु. २३,०००/-

६. इतर अनुषंगिक खर्च - (Other Expenses) रु. २३,७००/-

एकूण खर्च :- (एक गट करीता)

रु. ३,००,०००/- (रुपये तीन लाख मात्र)

एकूण अपेक्षित खर्च - रु. ३,००,००० x ४ गट = रु. १२,००,०००/- (रुपये बारा लाख मात्र)

३. सदर प्रकल्पाचे सनियंत्रण आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचेकडून करण्यात येणार असून सदर प्रकल्पाची अंमलबजावणी संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे नियंत्रणाखाली जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांच्याकडून करण्यात येईल. याकरीता आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक हे नियंत्रण अधिकारी म्हणून राहतील व जिल्हाधिकारी हे आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून राहतील. जिल्हाधिकारी सदर निधी जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांना वर्ग करतील व त्यांच्यावर नियंत्रक अधिकारी म्हणून काम करतील.

४. या योजनेसाठी होणारा खर्च मागणी क्र.टि-५, २२२५-अनुसूचित जाती,अनुसूचित जमाती व इतर मगासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना -०२, अनुसूचित जमातीचे कल्याण -७९६, जनजाति क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाति क्षेत्र उपयोजनांतर्गत योजना- राज्य योजनांतर्गत योजना- (०१) (५३)आदिवासी कक्षामार्फत राज्यातील अनुसूचित क्षेत्रामध्ये पथदर्शी प्रकल्पाची अंमलबजावणी (२२२५-डी ३६९)-३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखालील उपलब्ध तरतूदीतून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाचे क्रमांक अर्थसं २०१५/प्र.क्र.८५/अर्थ-३, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ च्या परिपत्रकातील अटींची पूर्तता होत असल्याचे प्रमाणित करुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०१६०३३०१२०८१४४४२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(नि.अ. पांढरकामे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री (आवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. राज्यमंत्री (आवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. महालेखापाल लेखापरिक्षा, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -१, मुंबई
६. महालेखापाल लेखापरिक्षा, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र -२, नागपूर,
७. प्रधान सचिव, (पदुम), कृषी व पदुम विभाग मंत्रालय, मुंबई
८. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
९. जिल्हाधिकारी, अमरावती, यवतमाळ, नंदूरबार आणि नांदेड
१०. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अमरावती, यवतमाळ, नंदूरबार आणि नांदेड
११. जिल्हा कोषागार अधिकारी, अमरावती, यवतमाळ, नंदूरबार आणि नांदेड
१२. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त, अमरावती, यवतमाळ, नंदूरबार आणि नांदेड
१३. पशुसंवर्धन विभाग प्रमुख, बॉम्बे व्हेटरनरी कॉलेज, परेल, मुंबई
१४. सर्व उप सचिव/अवर सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. कक्ष अधिकारी, (का-६) अर्थसंकल्प शाखा, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. कक्ष अधिकारी, कार्यासन-९, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. निवड नस्ती, कार्यासन-१६, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई